

JERZY FILA

STROICIEL

WIERSZE WYBRANE

Jerzy Fila

Stroiciel

Wiersze wybrane

Nowy Dwór Gdański 2013

Stroiciel. Wiersze wybrane.

autor: Jerzy Fila

opracowanie i redakcja: Andrzej Kasperek

ilustracje: Andrzej Grabowski

zdjęcia: Anna Arent-Mendyk, Miłosz Kulawiak,

Marek Opitz, Michał Szyszka

skany fotografii i ilustracji: Michalina Rybak-Sumeradzka

opracowanie graficzne i projekt okładki: Wiesław Tyszka

wydawca: Lokalna Grupa Działania Żuławy i Mierzeja

zdjęcie na okładce: Marek Opitz

Autor i wydawca składają serdeczne podziękowania za wsparcie i życzliwość dla osób, organizacji i instytucji, które w jakikolwiek sposób przyczyniły się do powstania niniejszej publikacji.

ISBN 978-83-929791-4-2

© 2013 Lokalna Grupa Działania Żuławy i Mierzeja

Nowy Dwór Gdański 2013

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i budżetu państwa w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013; działanie 4.31 oś 4 LEADER „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania – aktywizacja i nabywanie umiejętności”.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie

Stroiciel

Tadeuszowi Dydzie, przyjacielowi

Pianino, fortepian

i On

w koncertowej sali.

Pewnie na siebie czekali.

On, dżentelmen z teczką

- doktor brzmienia.

Słuchem i kluczem

falsze w stroje przemienia.

Ojcowie, z nieba i ziemi,

talent dali,

duszę ubogacili,

by wokół wszyscy się cieszyli.

Oktawy, kwinty i ton,

strojne dźwięki sprasza.

Stroiciel, to On,

na koncert wszystkich zaprasza.

20 czerwca 2009

**Wspomnienie. O nowodworskich i nowoorleańskich
muzkach, kolegach i przyjaciółach,
którzy pozostaną w naszej pamięci**

Klemens Filbrandt – kapelmistrz
Henryk Fila – fortepian
Piotr Cieślak – akordeon
Kazimierz Poć – perkusja
Piotr Ginter – klawisze
Antoni Czerwiński – trąbka
Tadeusz Deonizak – trąbka
Karol Trepkowski – gitara
Roman Wieczerek – trąbka

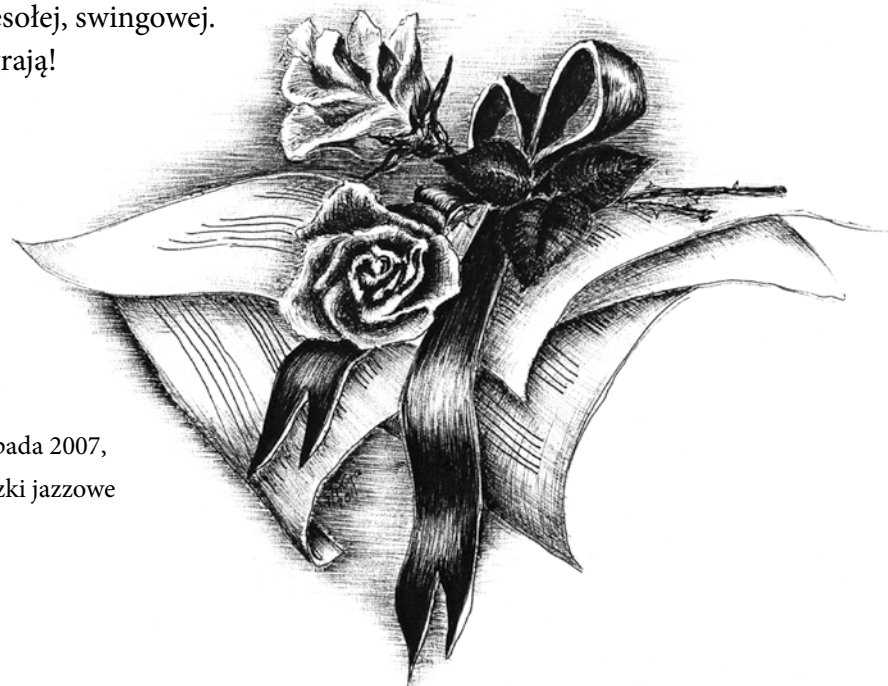
Odeszli
Do domu Pana,
do Big-bandu Stwórcy.
Oni grają...

W składzie:
Louis Armstrong
George Gershwin
Krzysztof Komeda
Czesław Niemen
Oni grają...

Pierwsze dźwięki
Summertime,
C'est si bon,
All of Me.
Dusza się raduje.
Oni grają...

Słyszysz?!
W tonacji durowej,
tej wesołej, swingowej.
Oni grają!

7 listopada 2007,
Zaduszki jazzowe

Muza

Na przełomie wieków
Muza sypnęła obficie
nowym strumieniem dźwięków.

Jazzowa fala
z Nowego Orleanu po Broadway
radość i wolność rozlała.

Rozweseliła, rozbawiła
świat, ciebie i mnie,
wręcz nas oczarowała.

Improwizacja trębacza Armstronga,
bigbandowe tematy Duke'a Ellingtona,
klarnetowe dixi Benny Goodmana,
to perełki lśniące jej blaskiem.

Muza, naszego umysłu królowa,
pewna perspektywy wieczności,
choć zmienia się świat, ona trwa.

16 września 2007

Tango Józek

Przyjacielowi Józкови Magosiowi

Tango Józek mi graj,
na harmonii czadu daj,
po parkiecie wszyscy szlus,
krok po kroku tańczą już.

Bo to jest to,
tango naszej miłości,
bo to jest to,
taniec naszej młodości.

Józek tango wciąż gra,
już zabawa na sto dwa,
tango zatańcz ze mną ty,
serce drży na raz, dwa, trzy.

Bo to jest to,
tango naszej miłości,
bo to jest to,
taniec naszej młodości.

sierpień 2010

Pani Żuławska

Osadnikom żuławskim po II wojnie światowej

Pani Żuławska!
Matko naszej ziemi,
Jak ta Niebieska
Obdzielasz nas darami swemi.

Pani Żuławska!
Ta piękna kraina
Dla mocnych duchem,
Silnych siłą niesamowitą.

Pani Żuławska!
Przyjęłaś z radością
Tych zza Buga, ze Lwowa,
Z Zamojszczyzny, z Bodaczowa.

Pani Żuławska!
Przybyli z nadzieją jutra lepszego,
Najeść się do syta,
Chleba naszego powszedniego.

6 września 2009

Credo

Twa powinność jest taka:
Bez względu na okoliczności
Dbaj o swe wartości,
To mądrość nie byle jaka.

Przed złą zakusami,
broń swą duszę zasadami,
Jak rycerz Maćko zbroją ciało,
przed mieczem i strzałą.

Wiara to perspektywa wieczności,
Możesz być w kręgu Światłości,
Jeśli tylko zechcesz, za nic,
Rozkosz nie ma granic.

W stulecie Parafii Przemienienia Pańskiego w Nowym Dworze Gdańskim
10 września 2009

Świecie nasz

Świecie nasz,
piękny i cudowny.

Świecie nasz,
majestatem Bożym stworzony.

Świecie nasz,
płaszczem dobroci okryty.

Świecie nasz,
co dzień piękno swe ukazujesz.

Świecie nasz,
świtem ranek rozpoczynasz.

Świecie nasz,
budzą się wszyscy, dobrzy i źli.

Świecie nasz,
trwaj tak do ostatnich naszych dni.

8 luty 2008

O poranku...

Boże!
Otwieram oczy
i widzę, i czuję.
Widzę piękny poranek,
On świtem zaczyna.
Czuję świeżość
fizyczną i duchową.

Boże!
Przywracasz codziennie
przepiękny widok,
wspaniałe uczucie.
Świetnie!
W tym momencie
widzę i czuję,
Twą łaskawość,
dobroć i miłość.
Na niebie jaskółki latają,
wróbelki ćwierkają,
sroka krzykiem odgania
ptaszki od karmnika.
Psy szczekają w oddali.

Poranku, trwaj cały dzień!

Gdzie?

Gdzie ręka zanurzona
w beczce kapusty?

Gdzie kromka chleba ze smalcem
a w reku kiszony ogórek?

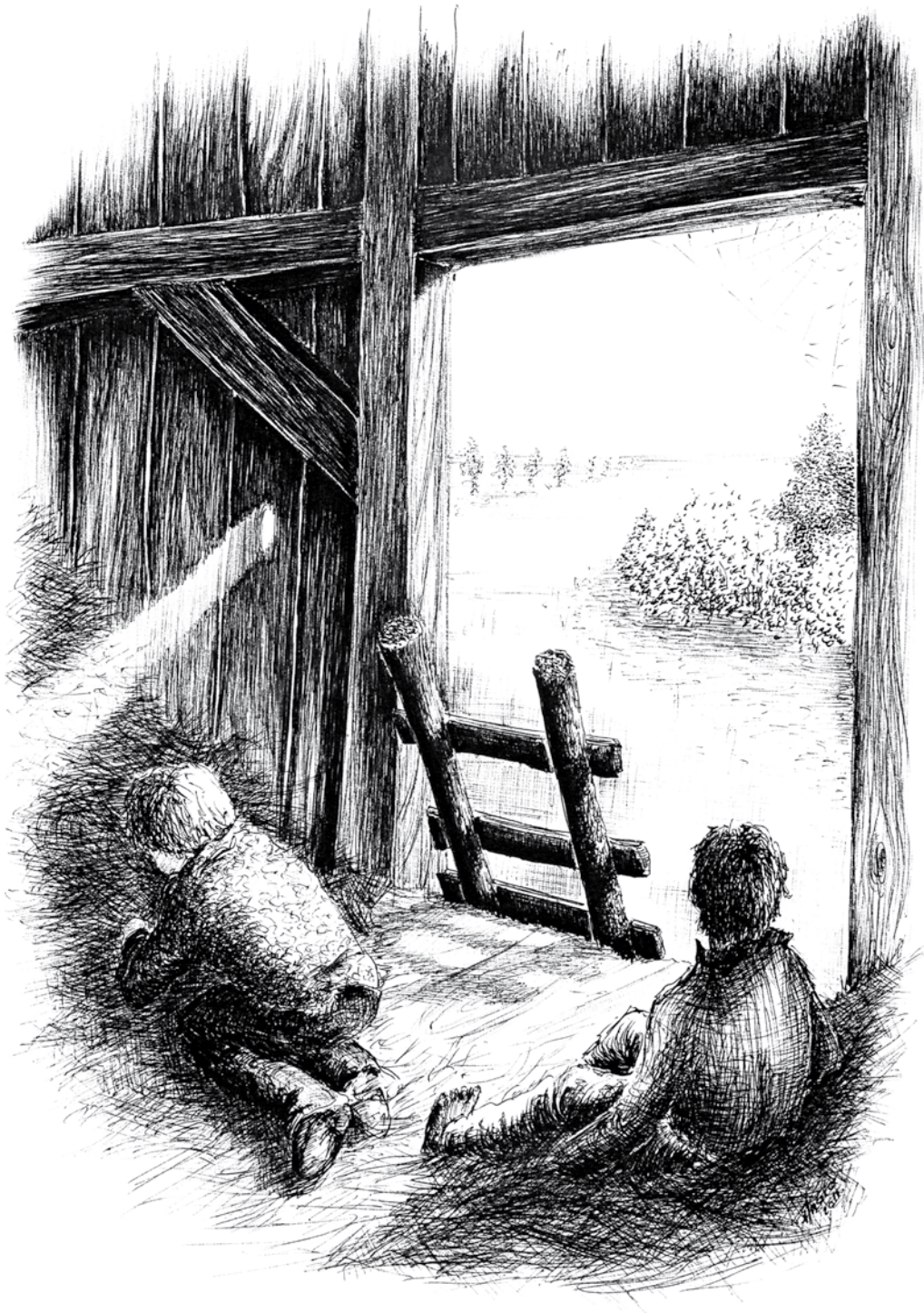
Gdzie drożdżówka
z domowymi konfiturami?

Gdzie kielbasy i szynki
z zapachem dymu z wędzarni?

Gdzie na górcie spanie
na pachnącym sianie?

Pytam:
Czy ty to pamiętasz?

Tak, za tym tęsknię...

Margines myśli

Jest taki margines
wolności myśli,
nie, nie wiem, co to znaczy
może ktoś to uściśli.

Jak to się stało,
że do głowy przyszły,
skąd się to brało,
że mamy takie pomysły.

Może to odrobina mądrości,
albo zmysł rozpoznawania,
może ze zwykłej ciekawości,
wyobraźni czy rozważania.

Podpowiadają myśli moje,
jako obserwator w życiu,
to talenty twoje
leżą gdzieś w ukryciu.

REFLEKSja

Próba spojrzenia –
lekcja to dobry odruch –
refleksja, powierzchowna,
pogłębiona sytuacji ocena,
Idziesz gdzie?
Robisz co?
Po co?
Na co?
Jak się żyło?
Może to się śniło?
Chwilowe tarapaty,
odwieczne dylematy,
przeszłości zmienić się nie da,
taki wniosek zgoła,
po prostu: stawić czoła.

4 lipca 2009

Łzy

Łzy radości toczą się
po policzkach dziewczyny,
upiększają buzię uroczą
bez powodu lub przyczyny.

Łzy smutku się snują
kącikami oczu panienki,
swą żałością zwiastują,
jako przyczynę udręki.

Łzy ukazują stan umysłu
oraz postawę naszego ducha,
to wrażliwość zmysłów,
że po płaczu nastaje otucha.

listopad 2010

Uśmiechnij się!

Myśl podpowiada:
Wszystko przed nami.
Dorośli, doświadczeni,
odpowiedni bagaż wiedzy,
wiemy kim jesteśmy
i na co nas stać.
I niech tak zostanie.
Nie bój się, może być tylko lepiej.
Wszystko przed nami.

Uśmiechnij się!

po przełomie, 2000 rok

EKO – martyrologia

Ile drzew w mieście jest teraz?
A ile było? Zagadka.
Wiele, niewiele, za wiele,
dla drwali – urzędników gratka.

Ile wody w Tudze?
Gdy na północ wieje wiatr,
plastyczne ukazują się meduzy,
wyceniają ileś wart.

Nowodworscy ekolodzy,
z każdym za pan brat,
wołają: nie śmiećcie moi drodzy,
przygląda się nam cały świat.

kwiecień 2009; wycięto kilkanaście drzew w naszym mieście

Warto kochać

Miłość to wielkie słowo,
choć niewiele znaczy i waży.
Miłość to wspaniałe uczucie,
szczęściarz kogo obdarzy.

Miłość to niezmierna siła,
sercu naszemu wyjątkowo miła.
Myślała Renia, że zbłądziła,
a mimo konfliktów i urazów zwyciężyła.

Warto kochać, to uczucie miłości
daje siłę, aby łamać przeciwności.
Warto kochać, by w codzienności
łatwiej pokonywać trudności.

Ania

Takie są tve początki,
wśród kapuścianej grządki
już byłaś, jak wielu
na tatusia i mamusi weselu.

To Ty, pierwsze dziecko ukochane,
przez Ryśka i Ewę do chrztu świętego podane,
imię Anna Ci nadali,
by w Niebie nad Tobą anieli czuwali.

W młodzieńczym wieku aktorką być chciała,
jak wszystkie dziewczynki, bo talent miała,
pięknie śpiewała, tańczyła, recytowała,
wszystko prysło jak bańka, kiedy mamą została.

W domu rodzinnym z ciepłem i miłością zżyta,
choć nikt się ciebie nie spytał,
Ty swe dzieci Klaudusię i Kamilka,
karmisz matczyną miłością do syta.

Twoja miłość do Ciebie nie wraca,
a kochać każdy chce,
pokochaj sercem na nowo,
On pokocha Ciebie i serce Twe.

16 listopada 2007

Anno Domini 2005

Arkadiusz i Dobrosława
to dobrana para,
co dom ten wymarzyła
i wybudowała.

Choć jeszcze było słychać
stukot cieśli
naprędce do domu
się wniesli.

Niech w domu tym dobro
i dobytek zagości,
niech dom stoi otworem
dla miłych waszych gości.

Niech dom ten
Bóg błogosławi,
niech dom ten
rodzinę Fila sławi!

PS

Nad dom bocian przyleciał,
jak z jasnego gromu,
pyta: Czy Antosia dostarczyć
do tego domu?
Ludzie mówią, plotka niesie,
że w lecie, Paulinka solo nie
będzie
a w duecie!

Bracie...

W Wielkanocny Poniedziałek
dla podwyższenia rangi
spraszasz gości
jakby coś się stało.

Nic się nie stało!
Co się stało?
Wysłuchując się w głos ptaszyny:
sześćdziesiąte piąte masz urodziny!

Przysłowie mówi:
Jak po kopie, już po chłopie.
A on odpowiada:
wigorem i humorem.

Na ziemi kaszubskiej
wśród jezior i lasu
uwiłeś domek dla żony
Gładka, nie byle gratka.

Dziękuj za te łaski Bogu,
że otrzymałeś tak wiele, za wiele, niewiele.
Żyj sto lat i potem...
Okraszona jesień życia złotem.

W Borowie, Wielkanoc 2007

Katyń

Wczoraj i dziś smutno jest nam Panie.
Ile istnień i dusz płacze.
Żal jest nam Panie.
Naród nasz w żałobie.
Boli nas to Panie.
Ojczyzna w potrzebie.
Opieką otocz ją panie.

W siedemdziesiątą rocznicę mordu w Katyniu
katastrofa samolotu prezydenckiego
pod Smoleńskiem.
Zginęli – Prezydent RP Lech Kaczyński
z elitą Państwa Polskiego.
Pozostaną w naszej pamięci.

10 kwietnia 2010

Logika

Gdy logika górę bierze,
prawdę mówmy sobie szczerze,
serce i dusza w dobrej mierze,
właściwą drogę wybierze.

Czym się kierować w wyborze,
gdyż pomylić się każdy może,
każdy ma swoje słabości,
by zaznać szczęścia w miłości.

Można się zachłysnąć,
myśląc tylko logicznie,
niech czas wykaże,
czy postąpili słusznie.

lipiec 2010

Fortuna

Majątność wielu dobrze służy,
niejednemu żywot wydłuży,
bogato żyć jest miło,
by tylko zdrowie służyło.

Wydawać by się mogło,
że świat otworem stoi,
już niejednego zmoгло,
gdy się źle uzbroi.

Kołem się toczy fortuna,
gdy przybywa pieniędzy,
trudno się ustrzec,
duchowej i moralnej nędzy.

listopad 2010

Ksiądz „Radek” Radosław

Ksiądz Radek z gitarą
modlitwę do duszy nam kładzie,
jak generał Sowiński
ze szpadą na barykadzie.

W Zaduszki do kościoła
wprowadził jazzmanów,
wspominają tych, co odeszli,
z udziałem wiernych melomanów.

Na muzyczne drogi krzyżowe
zabierał grupę rockmanów
wnosząc do modlitwy treści nowe,
przy wsparciu i przyjaźni fanów.

Rozbudził w nas śpiewanie,
nowodworskie kolędowanie,
Alleluja! – radosne pieśni wielkanocne;
Bogu miłe jest każde spotkanie.

Przyjmij na odchodne,
koncert w dusz naszych granie.
Bądź pewny – przyjaźń nasza
na zawsze w pamięci pozostanie.

5 maja 2011

Dodatek:

Mariusz Raca

Jazz-band gra wciąż

Mojemu przyjacielowi Jurkowi Fili dedykuję

Nie potoczy się żadna łza...
gdy Jazz-band Fila gra
choć serca nasze zranione miłością.
Jazz, chłopcy czują nowoorleański styl
zostaw w domu nudę i spleen
jazz-band zabierze cię w lepszy świat
Jazz-band Fila dla ciebie wciąż gra!

Gdy chandra cię dusi i forsy ci brak
do nowodworskiego Pałacyku przyjdź
baw się z nami, francuskie wino pij
gdy jazz-band gra – zabawa trwa!
Nawet łamaga staje się królem parkietu.

JAZZ-BAND FILA DLA CIEBIE WCIAŻ GRA

W smutny niedzielny poranek
gdy miasto uśpione deszczem
przez nowodworskie bezludne ulice
wśród drzemiących lustrzanych wystaw
kroczy z klarnetem w czarnej walizeczce

JERZY FILA –

Pierwszy jazzman w mieście!

W smokingu, pod muchą, w dystyngowanej czerni,
niesie go duch Gershwina,
strumień *Księżycowej Rzeki* dotarł teraz TU.
Jego kroki – to dźwięki muzyki
dźwięczą nuty, jak kosteczki lodu w cocktailu z ginem.

Jesienny strumień *Księżycowej Rzeki*
dotarł nad Tugę...
Pośród nocy z *Moon River*
odrodził się wielki Louis...

Hej... Ludzie!
Nie tak daleko stąd do Haarlemu ...
Gdy grają chłopcy Fila
czujesz Nowego Orleanu zapach i smak
ognie nad rzeką Missisipi goreją jak oczy dziewcząt

JAZZ-BAND FILA ZABIERZE CIĘ W LEPSZY ŚWIAT JAZZ-
BAND FILA DLA CIEBIE WCIAŻ GRA...

Ramona, Georgia moim pragnieniem,
Only You, Hello Dolly,
Kokomo i Wonderful World,
Hej, ludzie ! Niedaleko stąd do Haarlemu
gdy Jazz-band Fila gra
razem z nami poczuj ten zapach i smak
razem z nami się baw!

Wznosimy się przy dźwiękach jazzowych akordów
już nie jesteśmy ciałem
lecimy w górę gdzieś!
Lecimy nad Ziemią, lecimy nad Rajem!
Świat staje się muzyką zawsze
gdy jazz-band gra serca nasze małe i ciasne
pomieszczą cały świat!

Tak powstał muzyczny BAND
który odkrył dla miasta JAZZ
zaczęli grać, zachwycać nas...
w starym garażu zaczynali –
skończyli w koncertowej sali!

JAZZ-BAND FIŁA DLA CIEBIE WCIĄŻ GRA!

Odbudowali w ŻOK-u Lego Klub
pałacem Filów odtąd zwali go
eksportowali w każdą środę amerykański, stary jazz
miasto rosło, czasy zmieniały się
a oni wciąż grali...

Przychodziły na próby dziewczęta
tańcem wskrzeszając nowoorleańskie noce
w feerii światła zachwycaliśmy się życiem
jazz-band odczarowywał złe moce...

Gdzieś w Steganie szumiało morze
w Marzęcinie pachniało polami...
na ostaszewskich łąkach błyszczała rosa
bywało jak w Niebie, coś rodziło się,
coś umierało...

A ONI WCIĄŻ GRALI I GRALI...

Pamiętaj jazz-band!
Oni będą wciąż grać od nowa
jazzowe tony brzmieć będą jak zawsze
w uliczkach tego miasta
nawet wówczas, gdy wszyscy przeminą
ich melodie poniesie żuławski wiatr...

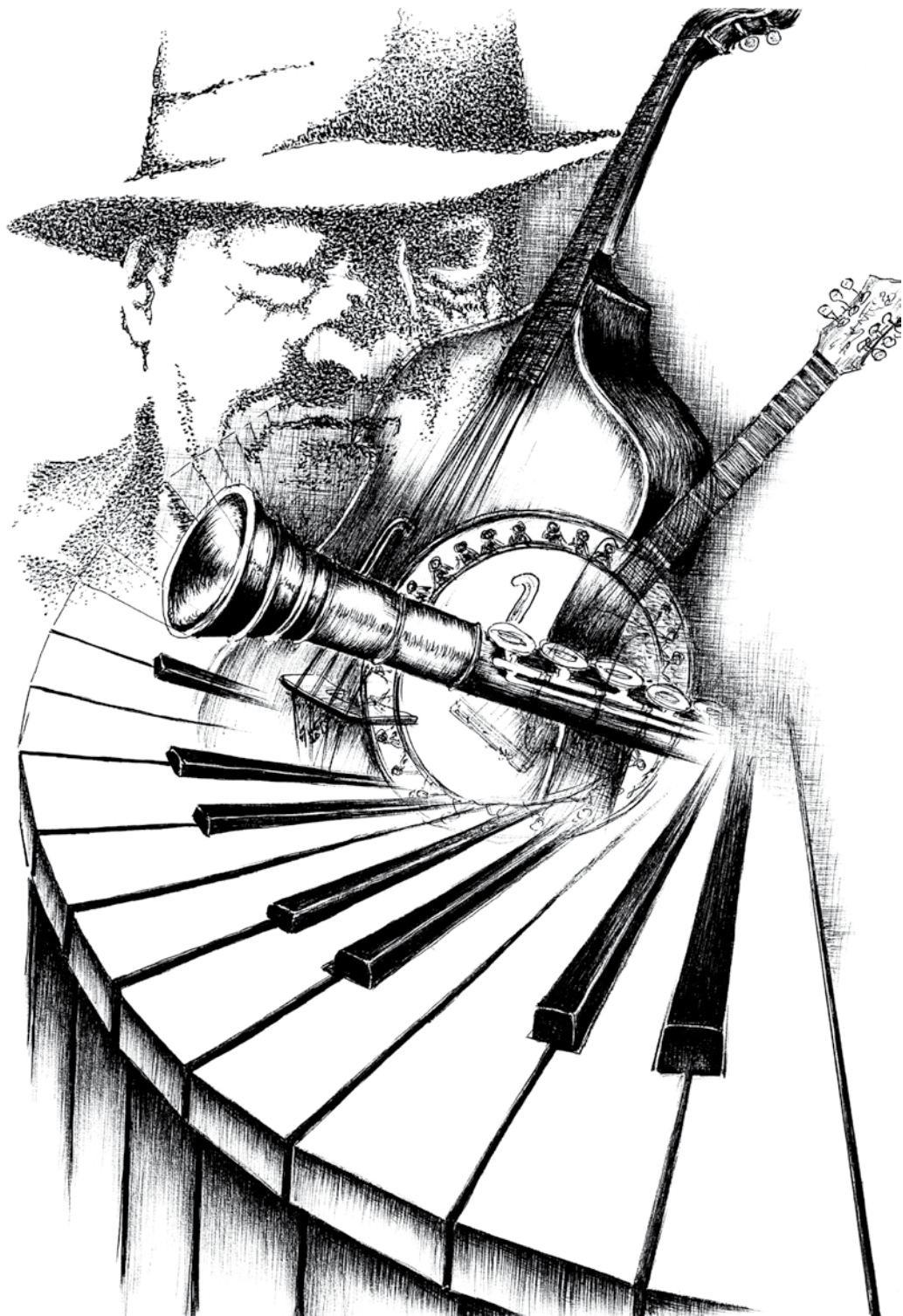
I SŁYSZYSZ?!

TO ON...

JEGO KLARNET...

TO WSZYSTKO WCIĄŻ TRWA!

październik 2001

fot. Marek Opitz

Jazzband Fila, od lewej: Jerzy Fila, Marta Kozakiewicz, Kazimierz Zaniwski, Leszek Świerk, Anna Zaniwska, Marek Henke, Henryk Fila, Maciek Czyż

fot. Anna Arent-Mendyk

Dyrektor ŻOK-u Mariusz Raca, Ignacy Kapelman, Jerzy Fila, Henryk Fila,
Barbara Kardasińska, Marek Henke, Leszek Świerk, Arkadiusz Fila

fot. Marek Opitz

Od lewej: Kazimierz Zaniewski, Anna Zaniewska-Smolińska, Wiesiek Chmura,
Roman Górski, Jerzy Fila, Marek Henke

fot. Miłosz Kulawiak

Fila Jazzband – koncert letni w Stegnie. Od lewej: Zenek Żelazny (trąbka), Arek Fila (kontrabas), Jerzy Fila (klarnet), Marek Henke (banjo), Gienek Stasiak (puzon)

fot. Michał Szyszka

Jerzy Fila niedawno osiągnął wiek emerytalny, ale pewnie nie zasiądzie na kanapie przed telewizorem. Z fachu mechanik samochodowy (specjalista od mercedesów) a z pasji jazzman. Gra na klarnecie, bandžo, śpiewa... Zorganizował w Nowym Dworze Gdańskim zespół, który daje koncerty jazzowe. Okazuje się, że także pisze wiersze. Oceńcie sami, czy są dobre.

Misja Lokalnej Grupy Działania Żuławy i Mierzeja:

Lokalna Grupa Działania delty Wisły w dążeniu do aktywizacji potencjału naszego regionu – władz samorządowych, przedsiębiorców i mieszkańców, podniesienia standardu życia, rozwoju i poprawy infrastruktury oraz zbudowania silnej pozycji Żuław i Mierzei Wiślanej, poprzez edukację, wzajemną pomoc, szeroki dostęp do informacji, promocję i pozyskiwanie środków zewnętrznych, buduje partnerstwo ponad podziałami przyjmując jako podstawę działania: uczciwość, wartości rodzinne, aktywność, szczerłość, tolerancję, wierność tradycji i otwartość.

Celem Lokalnej Grupy Działania Żuławy i Mierzeja jest zrównoważony rozwój obszaru obejmującego Miasto i Gminę Nowy Dwór Gdański, Gminę Ostaszewo, Gminę Stegna, Gminę Sztutowo, Miasto Krynicy Morską.

Lokalna Grupa Działania Żuławy i Mierzeja jest dysponentem środków UE na wsparcie działań prorozwojowych na terenie powiatu nowodworskiego w wysokości blisko 4,15 mln złotych w ramach osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 oraz dodatkowym narzędziem ich pozyskiwania z innych źródeł.

Lokalna Grupa Działania Żuławy i Mierzeja wspiera projekty rozwijania aktywności społeczności lokalnej przez promocję i organizację lokalnej twórczości kulturalnej.

www.zulawyimierzeja.org.pl

e-mail: biuro@zulawyimierzeja.org.pl

tel.: 55 2468066

faks: 55 2468091

adres biura:

Lokalna Grupa Działania Żuławy i Mierzeja

ul. Sienkiewicza 1A

82-100 Nowy Dwór Gdański

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie

ISBN 978-83-929791-4-2